

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
GUIDELINE IN DEVELOPING ACADEMIC ADMINISTRATION ACCORDING
TO THE FOUR PRINCIPLES OF BALA FOR MUEANG CHAI PHRA
CHAO TAK SCHOOL CLUSTER

^[1]ณัฐติชา เขียวสด Natticha khiaosot ^[2]เผด็จ จงสกุลศิริ Padet Jongsakulsiri

^[3]เกษม แสงนนท์ Kasem Sangnont

^[1] ^[2] ^[3] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: khiaosot@hotmail.com

Article Received: October 19, 2024. Revised: December 25, 2024. Accepted: December 26, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ 2) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามประชากรในการวิจัยทั้งหมด จำนวน 76 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านวัดผล ประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน และมีรายด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ 2) วิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 มีดังนี้ (1) หลักสูตร ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถมีความเพียรพยายามในการปรับปรุงหลักสูตรและทำงานกับครูอย่างมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (2) การเรียนการสอน ผู้บริหารให้ครูมีการจัดทำแผนการเรียนการสอนและครูมีความเพียรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (3) สื่อการเรียนการสอน ครูแต่ละท่านมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอนและมีความขยันผลิตสื่อที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัยและใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมทำให้สื่อเหมาะสมกับผู้เรียนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี (4) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมแบบ Active Learning เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ปฏิบัติและลงมือทำ ผู้สอนเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก และสังคหวผลเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับผู้เรียนคอยชี้แนะให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้มาก (5) วัดผลและประเมินผล ครูควรมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาและมีเกณฑ์การวัดการประเมินอย่างชัดเจน โดยการวัดผลและประเมินผลมีการประเมินผลอย่างโปร่งใสและเป็นไปตามเกณฑ์ และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 ประกอบด้วย (1) หลักสูตร ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อสถานศึกษา (2) การเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถและขยันหมั่นเพียรในการจัดทำแผนการเรียนการสอนทำให้การเรียนการสอนการเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลาทำให้มีกิจกรรมในห้องเรียนมีประสิทธิภาพ

(3) สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนผลิตสื่อการสอนที่ครอบคลุมกับรายวิชาและเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีความน่าสนใจและทันสมัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน (4) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ครูมีการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยกิจกรรม Active Learning ครูจะคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน (5) การวัดผลและประเมินผล ครูทำเกณฑ์แบบประเมินที่หลากหลายจึงสามารถวัดผลประเมินผลได้อย่างถูกต้องและชัดเจนมีการประเมินผลที่หลากหลายและเป็นธรรม

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, หลักพะละ 4, กลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก

ABSTRACT

This research aims 1) to study the state of academic administration, 2) to study the methods of academic administration according to the principle of Four Bala (Power), and 3) to propose a guideline for the development of academic administration according to the principle of Four Bala. This research was a mixed-method research. The quantitative research used a questionnaire with a total population of 76 people. Data were analyzed using research statistics, including mean and standard deviation, and qualitative research by interviewing 5 key informants. Data were analyzed using content analysis. The research results found that 1) The overall state of academic administration in Mueang Chai Pra Chao Tak Group, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, had the highest level of opinions. When considering each aspect, it was found that the three aspects with the highest levels of opinions, namely assessment and evaluation, teaching and learning, and teaching and learning promotion activities, there were two aspects with high levels of opinions, namely curriculum administration and teaching media, respectively. 2) The methods of academic administration according to the principle of Four Bala were as following: (1) Curriculum; The administrators had knowledge, ability, and effort to improve the curriculum and working with teachers with generosity. (2) Teaching and learning; Administrators allowed teachers to prepare lesson plans and teachers were diligent in organizing lesson plans in advance, which made the lesson plans more effective. (3) Teaching media; Each teacher had knowledge and ability to produce teaching media and was diligent in producing effective, up-to-date media, and using technology to participate, making the media appropriate for the learners, and enabling the learners to learn well. (4) Teaching and learning promotion activities; Administrators promoted teaching and learning activities, focusing on active learning activities, emphasizing learners as the most important, learners practice and did it themselves, teachers were facilitators and socially supportive of learners, guiding them to gain more learning. (5) Measurement and evaluation; Teachers should have a variety of measurement and evaluation methods that were appropriate for the content and having a clear measurement and evaluation criteria, the measurement and evaluation were transparent and in accordance with the criteria. 3) Guidelines for developing academic administration according to the Four Bala included: (1) Curriculum; Administrators have the knowledge and ability to improve and develop the

curriculum to be effective for the educational institution. (2) Teaching and learning; Teachers have the knowledge, ability and diligence in preparing lesson plans, enabling teaching and learning to be prepared at all times, enabling classroom activities to be effective. (3) Teaching and learning media; Teachers should produce teaching media that covered the subjects, interesting and up-to-date to be beneficial to the learners. (4) Teaching and learning promotion activities; Teachers organized learning activities that focused on learners through active Learning activities, teachers would be facilitators for learners. (5) Measurement and evaluation; teachers used a variety of assessment criteria so that assessment could be measured accurately, clearly, diversely and fairly.

Keywords: Academic Administration, The Four Principles of Bala, Mueang Chai Phra Chao Tak School Cluster

บทนำ

ปัจจุบันนี้ แนวทางการบริหารการศึกษามีกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้และความเจริญของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จากความหมายจะเห็นว่าการศึกษจะช่วยสร้างคนหรือบุคคลให้เจริญงอกงามและส่งผลต่อสังคมในฐานะที่แต่ละบุคคลมาอยู่รวมกันเป็นสังคมก็ตรงกับประโยคที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 1989)

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลรวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารวิชาการในยุคปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะมีโอกาสในการตัดสินใจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่ให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องปรับตัวอย่างมากผู้บริหารจะต้องรู้เข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติที่ต้องการ ดังนั้นการบริหารงาน ด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ และวิธีการจัดการหรือบริหารงานวิชาการนิยมกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ทำหน้าที่ทางงานวิชาการอย่างเต็มที่เพื่อให้มีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) อันเป็นผลให้เกิดความรู้และวิธีการใหม่ๆ ทำให้โรงเรียนก้าวหน้าต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจึงถือว่าเป็นเรื่องที่มีความท้าทายต่อความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) และสอดคล้องกับจิตมา วรรณศรี (2557) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่

เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ลักษณะของการกระบวนในการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยมีการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอนเพื่อให้สอดคล้องตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน

โรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักและมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามนโยบายในการจัดการศึกษาของประเทศและเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ งานวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของโรงเรียนซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก การวางแผนบริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนของตนและรู้จักวางแผนยุทธศาสตร์ให้ครอบคลุมการบริหารงาน 4 งาน โดยมีงานวิชาการเป็นงานหลัก ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนส่งเสริมให้งานวิชาการบรรลุจุดหมายได้ดียิ่งขึ้น การบริหารสถานศึกษาจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษابرลุเป้าหมายคือนักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกล่าวคือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคนดีเป็นคนเก่งและมีความสุข

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและเหมาะสมที่จะนำมาใช้โดยเฉพาะหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนมากยอมรับนับถือ มีหลักธรรมที่ครอบคลุมและเหมาะสมสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายกรณี โดยเฉพาะด้านการให้บริการประชาชนนั้นในพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนได้หลายประการ โดยเฉพาะหลักพระ 4 ประการ ประกอบด้วย 1) ปัญญาพละ กำลังความรู้หรือความฉลาด 2) วิริยพละ กำลังแห่งความเพียร 3) อนวัชชพละ กำลังงานที่ไม่มีโทษหรือความสุจริต 4) สังคหพละ กำลังสงเคราะห์ หรือมนุษยสัมพันธ์ พละหรือกำลังแห่งคุณธรรมทั้ง 4 ประการ ช่วยให้นักบริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นักบริหารจะสามารถวางแผน จัดองค์การ แต่งตั้งบุคลากร อำนาจการ และควบคุมได้ดีต้องมีความฉลาด ขยัน สุจริตและมนุษยสัมพันธ์ ยิ่งเขามีคุณธรรมทั้ง 4 ข้อมากขึ้นเท่าใดก็ยิ่งทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2546)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูสอนในโรงเรียนกลุ่มเมืองชัยพระเจ้านาคจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดประเมินผล ตามหลักพระ 4 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอื่นๆ อีกทั้งจะได้นำไปประกอบการวางแผนพัฒนาการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักผล 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักผล 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตากในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 76 คน จากจำนวน 9 โรงเรียน
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตากในอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 5 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักผล 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางปะหันจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากแนวตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาเอกสารจากแบบสอบถาม 3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย 4) สร้างเครื่องมือ ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยเนื้อหา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหารายข้อ จากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัย (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป 5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเที่ยงตรง (Valdity) และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด กลุ่มโรงเรียนนครใน เพื่อหาค่า Cronbach's Alpha ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.981 6) นำเครื่องมือไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น ดังนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูและแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scale)

3.2 เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักผล 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาและการอ้างอิงคำพูดบุคคล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านวัดผลประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน และมีรายด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม

สภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม		N=76 คน			
		ระดับความคิดเห็น			
		μ	σ	แปลผล	ลำดับ
1	การบริหารหลักสูตร	4.48	0.53	มาก	๔
2	การเรียนการสอน	4.59	0.38	มากที่สุด	๒
3	สื่อการเรียนการสอน	4.48	0.46	มาก	๕
4	กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน	4.56	0.37	มากที่สุด	๓
5	วัดผลประเมินผล	4.61	0.34	มากที่สุด	๑
ภาพรวม		4.54	0.36	มากที่สุด	

2. วิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.1 การบริหารวิชาการด้านหลักสูตรตามหลักพละ 4 ผู้บริหารจะต้องใช้ปัญญาพละมีภูมิความรู้ ภูมิธรรมในการนำองค์กรขับเคลื่อนไปข้างหน้าโดยเฉพาะความรู้ในด้านหลักสูตรของสถานศึกษาถือเป็นใจความหลักในการดำเนินการ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถโดยใช้ปัญญาพละ กำลังปัญญา ในเรื่องของหลักสูตรและใช้สังคหพละ ในการปรับปรุงหลักสูตรโดยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะสามารถทำให้หลักสูตรออกมามีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้บริหารจะต้องมีความฉลาดและรอบรู้โดยต้องขับเคลื่อนหลักสูตรหมั่นศึกษาเนื้อหาตัวชี้วัดให้ตรงกับหลักสูตรปัจจุบันโดยยึดหลักวิริยพละในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมทางโรงเรียนยึดหลักวิริยพละมีความเพียรในการทำหลักสูตรมีการประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและนำไปพัฒนาเพื่อใช้ในปีการศึกษาถัดไปและให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาและนำส่งแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนเปิดภาคเรียน ณ ทางโรงเรียนมีกำหนดประเด็นที่จะแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมการพัฒนา มีการหาสาเหตุผ่านกระบวนการประชุมฝ่ายบริหารและคณะครูใช้วิธีการนำผลข้อสรุปจากการประชุมมาพัฒนาการทำงานโดยยึดหลักสังคหพละครูและผู้บริหารมีความเอื้อเฟื้อช่วยกันปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ใช้การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาผ่านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และในชั้นเรียน

3.2 การบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนตามหลักพละ 4 ในเรื่องของด้านการเรียนการสอนครูผู้สอนมีการ มุ่งมานะพากเพียรในหลักวิริยพละจัดทำแผนการสอนในรายวิชาที่ครูสอนมีการแจ้งกำหนดการสอนที่ชัดเจน ทำให้ประสิทธิภาพการสอนสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากที่สุด ในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนมีการนิเทศติดตามการสอนในทุกภาคเรียนโดยยึดหลักอนวัชพละ ผู้บริหารทำการนิเทศด้วยความโปร่งใสบริสุทธิ์ โดยมีแบบประเมินในการนิเทศทำให้ครอบคลุมในเรื่องของการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ด้านการเรียนการสอนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนมากคณะครูมีการจัดทำหน่วยการสอนและได้รับการนิเทศชั้นเรียนสม่ำเสมอโดยครูเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในวิชาที่สอน การจัดการเรียนการสอนของครูคำนึงถึงความสามารถและตรงวิชาสาขาของครูเพื่อที่จะได้จัดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดและการสอนของครูมีการสอนแบบให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และเกิดความรู้ใหม่ๆและมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้เรียน ในแต่ละภาคเรียนให้ครูมีความเพียรยึดหลักวิธีพละจัดส่งแผนจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ชัดเจน และกำหนดหน่วยการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

3.3 การบริหารวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอนตามหลักพละ 4 ในแต่ละรายวิชาสื่อการสอนจะมีความแตกต่างกันไปครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่ตนเองสอนสามารถผลิตสื่อการสอนที่ประสิทธิภาพและความหลากหลายมีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายชั่วโมง ทำผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ได้ดีขึ้น ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถและขยันหมั่นเพียรในการทำสื่อมีการนำสื่อการเรียนรู้นำมาจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายใช้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย ที่โรงเรียนมีการจัดทำทะเบียนสื่อการสอนและคณะครูจะส่งให้ฝ่ายวิชาการได้ตรวจในสื่อการสอนของตนเองปรับปรุงให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนและปรับยุคสมัยให้มีความทันสมัย ครูแต่ละท่าน สื่อการเรียนรู้มีความทันสมัยตรงตามความต้องการของผู้เรียน อาจจะเป็นสื่อออนไลน์เพราะผลิตง่ายใช้งานง่ายตามยุคตามสมัยและความเหมาะสมของผู้เรียนเนื้อหาเข้าใจง่าย ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถและขยันผลิตสื่อ สื่อการสอนประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ และเป็นสื่อที่มีเทคโนโลยีเกี่ยวข้องเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและมีความทันสมัย

3.4 การบริหารวิชาการด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลัก พละ 4 กิจกรรมการสอนในปัจจุบันเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญมีการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนมากที่สุด โดยครูมีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับนักเรียนมีการเรียนการสอนแบบ Active Learning ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเอื้อเฟื้อในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง การสอนในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนเกิดผลต่อผู้เรียนและผู้เรียนเรียนรู้ได้มากที่สุด ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และแต่ละห้องเรียนเป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กิจกรรมการสอนที่เป็น Active Learning จะทำให้กิจกรรมการสอนน่าสนใจ ในกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญครูเป็นผู้มีปัญญาพละมีความรู้ความสามารถและจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและสอนโดยยึดหลักก่อนวัชพละ มีความบริสุทธิ์ทั้งกายกรรม วชิกรรม และมนกรรมกับผู้เรียนทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีบรรยากาศที่น่าสนใจและหากิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการเรียนการสอนต้องน่าสนใจและสอดคล้องกับบทเรียนเนื้อหาของในแต่ละชั้นครูมีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและวางตัวดีทั้งทางกายและคำพูดกิริยาท่าทางยึดหลักก่อนวัชพละ และหากิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้จะทำให้เป็นกิจกรรมการสอนที่น่าสนใจและสมบูรณ์

3.5 แนวทางการบริหารวิชาการด้านวัดและประเมินผลตามหลักพละ 4 ครูมีการวัดผลมีความหลากหลาย มีเกณฑ์การ ผลมีการประเมินผลมีความเที่ยงธรรม โปร่งใสโดยยึดหลักก่อนวัชพละ และการวัดประเมินผลการนำผลการเรียนรู้ไปพัฒนาการเรียนรู้นในการศึกษาถัดไป ครูมีกระบวนการวัดประเมินผลชัดเจนครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทักษะและจิตพิสัย และมีการประเมินผลที่หลากหลายโดยยึดหลักสังคหพละโดยการ

เอื้อเพื่อเผื่อแผ่เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน การวัดผลควรวัดผลมีความหลากหลาย เครื่องมือวัดประเมินผลการเรียนรู้มีขั้นตอน กระบวนการชัดเจน ควรมีมีเกณฑ์การประเมินผลมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส การวัดผลประเมินผลควรมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและมีการวัดผลที่หลากหลายสามารถนำผลไปใช้พัฒนาในการเรียนรู้ในภาคเรียนถัดไปได้ ครูควรวัดผลสอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และมีเกณฑ์การวัดและประเมินอย่างชัดเจนวัดและประเมินโดยโปร่งใสและยุติธรรม

3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

3.1 หลักสูตรตามหลักพละ 4 (ปัญญาพละ) ผู้บริหารจะต้องมีภูมิรู้ ภูมิธรรมในการนำองค์กรโดยนำไปขับเคลื่อนหัวใจของสถานศึกษาคืองานวิชาการ ที่มีหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญๆ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุมีผลเพราะเฉพาะท่านผู้บริหารจึงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและชำนาญในด้านหลักสูตร (วิริยพละ) ผู้บริหารต้องมีความเพียรขยันหมั่นเพียรศึกษาหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรที่เป็นปัจจุบันเพื่อที่จะได้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นปัจจุบัน (อนวัชชะพละ) ผู้บริหารมีการประพฤติดี พุทธิ คติดีต่อครูและบุคลากรร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ อันเป็นผลให้ผู้ปฏิบัติเจริญก้าวหน้า (สังคหพละ) ผู้บริหารและครูมีความเอื้อเพื่อเผื่อแผ่กันในการทำงานปรับปรุงหลักสูตร ใช้การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาผ่านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

3.2 การเรียนการสอน (ปัญญาพละ) ครูในแต่ละท่านมีความรู้ความเข้าใจและกระบวนการการสอนของตนเองและครูเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลาจึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก เช่น ครูมีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถไปพัฒนานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (วิริยพละ) ครูแต่ละท่านมีความมุ่งมั่น ความขยันในการพัฒนาตนเองและจัดทำแผนการสอนในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบมีการแจ้งกำหนดการสอนทำให้การเรียนการสอนมีการเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลาทำให้มีกิจกรรมในห้องเรียนมีประสิทธิภาพ (อนวัชชะพละ) ผู้บริหารมีการนิเทศการสอนของครูด้วยความโปร่งใสบริสุทธิ์โดยมีเกณฑ์การประเมินแบบยุติธรรมและนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรผู้ที่เป็นที่ปรึกษาและผู้รับการ นิเทศโดยการช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียน การสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน (สังคหพละ) ผู้บริหารและคณะครูมีความโอบอ้อมอารี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน อธิบายดีต่อนักเรียนทำให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าเรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

3.3 สื่อการเรียนการสอน (ปัญญาพละ) ครูมีความรู้ความสามารถที่จะผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและตรงตามเนื้อหาที่ตนเองสอน (วิริยพละ) ครูมีความขยันหมั่นเพียรในการผลิตสื่อการสอนในหลายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบเพื่อที่จะได้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน (อนวัชชะพละ) ครูมีการทำงานผลิตสื่อการสอนกำลังทำงานที่ไม่เป็นโทษเป็นภัยต่อผู้ใดแต่ต้องเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด (สังคหพละ) ครูมีการใช้สื่อการสอนที่เอื้อเพื่อเผื่อแผ่กับนักเรียนโดยการใช้สื่อจะใช้ด้วยความใจเย็นและยิ้มแย้มไม่กระซอกโฮกฮาก เพื่อที่นักเรียนจะได้มีส่วนร่วมการใช้สื่อการเรียนการสอนมากที่สุด

3.4 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน (ปัญญาพละ) ผู้บริหารคอยชี้แนะแนวทางการสอนของครูให้มีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กิจกรรมแบบ Active Learning (วิริยพละ) ผู้บริหารและครูมีความเพียรคอยหากิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่และทันสมัยตั้งมั่น

ตั้งใจในกิจกรรมการสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนมากที่สุด (อนวัชชะพละ) ผู้บริหารและครูจะถ่ายทอดความรู้ในกิจกรรมการสอนจะต้องมีความน่าสนใจและวางตนดีทั้งกายและใจคำพูดกริยาท่าทางจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กนักเรียน (สังคหพละ) ผู้บริหารและครูจะเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับผู้เรียนคอยชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนมีความสุขและเกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้มากที่สุด

3.5 วัดผลและประเมินผล (ปัญญาพละ) ผู้บริหารและครูมีความรู้ความสามารถความเข้าใจในการวัดผลและประเมินผลจึงสามารถทำให้มีการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้องและชัดเจน (วิริยพละ) ผู้บริหารและครูมีความขยันหมั่นเพียรในการทำเกณฑ์แบบประเมินที่หลากหลายจึงสามารถวัดผลประเมินผลได้อย่างถูกต้องและชัดเจน (อนวัชชะพละ) ผู้บริหารชี้แนะครูว่าครูมีการวัดผลที่หลากหลายมีเกณฑ์การประเมินผลที่เที่ยงธรรมและโปร่งใส (สังคหพละ) ผู้บริหารและครูมีการวัดผลที่มีความเอื้อเฟื้อต่อตัวผู้เรียนเพราะพื้นฐานนักเรียนแต่ละคนไม่เท่ากันจึงมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านวัดผลประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน และมีรายด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวัฒนา ไยมา, เกษม แสงนนท์ และบุญเชิด ชำนิศาสตร์ (2566) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวิชาการของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนปทุมเบญจา ในภาพรวมพบว่ามีการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่ามีการอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวัดผลประเมินผล การนิเทศภายใน และการจัดเนื้อหาหลักสูตร สอดคล้องกับการวิจัยของชัยญา พงษ์ชัยธนีนาฏ ณ สุนทร (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลตามลำดับ และสอดคล้องกับการวิจัยของศุภรัตน์ ทรายทอง (2551) ที่ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและความผูกพันต่อโรงเรียนของครูโรงเรียนรายด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วมเป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

2. ผลการศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย (1) หลักสูตร ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถมีความเพียรพยายามในการปรับปรุงหลักสูตรและทำงานกับครูอย่างมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (2) การเรียนการสอน ผู้บริหารให้ครูมีการจัดทำแผนการเรียนการสอนและครูมีความเพียรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (3) สื่อการเรียนการสอน ครูแต่ละท่านมีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอนและมีความขยันผลิตสื่อที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัยและใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมทำให้สื่อเหมาะสมกับผู้เรียนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี (4) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ผู้บริหารส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมแบบ active learning เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ปฏิบัติและลงมือทำ ผู้สอนเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก และสังคหพละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับผู้เรียนคอยชี้แนะให้ผู้เรียนได้เกิดการ

เรียนรู้มาก (5) วัดผลและประเมินผล ครูควรมีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหา และมีเกณฑ์การวัดการประเมินอย่างชัดเจน โดยการวัดผลและประเมินผลมีการประเมินผลอย่างโปร่งใสและเป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของธำรง บัวศรี (2542) กล่าวว่า หลักสูตรคือแผน ซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของอาภรณ์ ใจเที่ยง (2548) กล่าวว่า การเรียนการสอนคือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้สอน สอดคล้องกับแนวคิดของศิรินารท สุดใจนาค (2548) กล่าวว่า สื่อการสอนเป็นตัวกลางการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการการใช้สื่อการสอนทางการศึกษานั้น ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะเฉพาะและคุณสมบัติของสื่อการสอนแต่ละประเภทเพื่อเลือกใช้ให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสามารถจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของกาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2543) กล่าวว่า กิจกรรมการสอนคือกิจกรรมที่โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกันจัดขึ้นนอกเวลาเรียนและนอกเหนือจากหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดให้เรียนในเวลาปกติ ทั้งนี้ด้วยความสมัครใจของนักเรียนเองและด้วยความช่วยเหลือเอื้ออำนวยความสะดวกของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมแต่ละอย่างบรรลุความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของวรสุตา บุญไวยโรจน์ (2566) กล่าวถึง การวัดผลและการประเมินผล การวัด หมายถึง กระบวนการที่ได้มาซึ่งตัวเลข จำนวนหรือปริมาณใดปริมาณหนึ่ง โดยอาศัยเครื่องมือหรือวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสอบถาม หรือการสัมภาษณ์ และการใช้แบบทดสอบ เป็นต้น ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่นำเอาผลของการวัดมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วตัดสินออกมาว่าสูง-ต่ำกว่าเกณฑ์ หรือเก่ง-อ่อน-ปานกลาง เป็นต้น

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักพละ 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้านาค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 1) หลักสูตร ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อสถานศึกษา 2) การเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถและขยันหมั่นเพียรในการจัดทำแผนการสอนทำให้การเรียนการสอนการเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลาทำให้มีกิจกรรมในห้องเรียนมีประสิทธิภาพ 3) สื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนผลิตสื่อการสอนที่ครอบคลุมกับรายวิชาและเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีความน่าสนใจและทันสมัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน 4) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน ครูมีการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยกิจกรรม Active Learning ครูจะคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน และ 5) การวัดผลและประเมินผล ครูทำเกณฑ์แบบประเมินที่หลากหลายจึงสามารถวัดผลประเมินผลได้อย่างถูกต้องและชัดเจนมีการประเมินผลที่หลากหลายและเป็นธรรม เพราะหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและเหมาะสมที่จะนำมาใช้โดยเฉพาะหลักพละ 4 ดังที่พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) (2546) กล่าวไว้ว่า หลักพละ 4 คือ 1) ปัญญาพละ กำลังความรู้หรือความฉลาด 2) วิริยพละ กำลังแห่งความเพียร 3) อนวัชชพละ กำลังงานที่ไม่มีโทษหรือความสุจริต 4) สังคหพละ กำลังสงเคราะห์ หรือมนุษยสัมพันธ์ พละหรือกำลังแห่งคุณธรรมทั้ง 4 ประการ ช่วยให้นักบริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ นักบริหารจะสามารถวางแผน จัดองค์การ แต่งตั้งบุคลากร อำนวยการ และควบคุมได้ดีต้องมีความฉลาด ขยัน สุจริตและมนุษยสัมพันธ์ ยิ่งเขามีคุณธรรมทั้ง 4 ข้อมากขึ้นเท่าใดก็ยิ่งทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักผล 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้านาค จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปลักษณะภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยอธิบายความได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ผู้บริหารส่งเสริมให้และครูมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรในทุกปีการศึกษาช่วยเหลือและพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสมบูรณ์มีประสิทธิภาพแก่สถานศึกษาเพราะเป็นหัวใจของงานวิชาการที่จะขับเคลื่อนให้สถานศึกษาไปในทิศทางที่ดี
2. ด้านการเรียนการสอน ครูมีความรู้และขยันหมั่นเพียรในการจัดทำแผนการสอนที่ครอบคลุมต่อรายวิชาที่สอนและมีการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ล่วงหน้าเพื่อให้การเรียนการสอนมีการเตรียมพร้อมและมีประสิทธิภาพ
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูมีความรู้ในการผลิตสื่อการสอนที่น่าสนใจและทันสมัยมีประโยชน์และคำนึงถึงผู้เรียนมากที่สุด และใช้สื่อการสอนอย่างเอื้อเพื่อเผยแพร่กับผู้เรียนด้วยเหมาะสมและอ่อนน้อม
4. ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ครูให้มีการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กิจกรรมแบบ **Active Learning** ครูจะเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกและเอื้อเพื่อเผยแพร่กับผู้เรียนคอยชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนมีความสุขและเกิดการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้มากที่สุด
5. ด้านวัดผลและประเมินผล ครูมีความรู้ความสามารถความใจในการวัดผลและประเมินผลจึงสามารถทำให้มีการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้องและชัดเจน เกณฑ์การประเมินผลที่เที่ยงธรรมและโปร่งใสและมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักผล 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่สถานศึกษาควรนำผลวิจัย ด้านวัดผลประเมินผล ไปเป็นแนวทางในการพัฒนา การวัดผลประเมินผลในสถานศึกษาต่อไป

1.2 ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักผล 4 ของกลุ่มเมืองชัยพระเจ้าตาก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่สถานศึกษาควรนำผลการวิจัย ปรับใช้หรือพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ปัจจุบันของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง หลักสูตรมาบูรณาการกับงานบริหารวิชาการตามหลักผล 4

2.2 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักผล 4

2.3 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง สื่อการสอนมาบูรณาการกับงานวิชาการตามหลักผล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **นิยามคำศัพท์หลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2543). **การบริหารกิจการนักเรียน**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหาร คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (1989). **ปณมของชาติ: ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ส.เอเชียเพรส.
- ชัยญา พงษ์ชัย ธนินาถ ฤ สุนทร. (2554). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- ชัยญา พงษ์ชัย ธนินาถ ฤ สุนทร. (2554). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- ติมา วรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- อึ้ง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาการศึกษ.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (2546). **ธรรมบัญญัติ พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม**. นนทบุรี: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- รินาถ สุดใจนาถ. (2548). **คู่มือการจัดการเรียนการสอนวิชาชีฟตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้และเขียนแผนการสอนประเภทวิชาคหกรรม**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีพศึกษา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). **รูปแบบเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในฝันเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง**. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรสุตา บุญยไโรจน์. (2566). **การวัดและประเมินผล**. แหล่งที่มา <http://www.sut.ac.th/tedu/news/Activity.html>. สืบค้นเมื่อ 12 มิ.ย. 2566.

- วัฒนา ไยมาก, เกษม แสงนนท์ และบุญเชิด ชำนิศาสตร์. (2566). แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านวิชาการ ยุคดิจิทัลของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนปทุมเบญจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 10(3). 103-113.
- ศุภรัตน์ ทรายทอง. (2551). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการและความผูกพัน ต่อโรงเรียนของครู โรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุมิตร คุณานุกร. (2553). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.